

Asia: STM070:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Palveluntuottaja

Henkilöstön mitoittaminen

Vastaako esitysluonnoksessa ehdotettu määrittely mitoittukseen laskettavista henkilöstöryhmistä asiakkaiden ja toiminnan tarpeita?

Wilhelmiina Palvelut Oy pitää tärkeänä, että lakiesityksessä on huomioitu monipuolisesti eri ammattiryhmät ja mahdollisuus heidän työnsä huomioimiseksi osana mitoittusta, rakennettaessa asukkaille monipuolista, laadukasta ja hyvinvointia tukevaa arkea.

Wilhelmiina Palvelut Oy näkee hyvänä myös sen, että lakiluonnoksessa nostetaan esiin hoiva-avustajien ja opiskelijoiden tehtävät sekä näiden roolien mahdollisuudet. Hoiva-avustajien määrän lisääminen sekä opiskelijoiden tutkintoa koskevien vaatimusten yhdenmukaistaminen luovat omalta osaltaan ratkaisuja työvoiman saatavuusongelmiin.

Lakiesityksessä tulee kuitenkin selventää ainakin seuraavia kohtia: hoiva-avustajien määrä ja opiskelijoiden mitoittukseen lukeminen. Hoiva-avustajien osalta toimivana käytäntönä näkisimme tilanteen, jossa hoiva-avustajien määrä mitoittukseen voisi olla kolmasosa: esimerkiksi 15 paikkaisessa ryhmäkodissa tämä käytännössä tarkoittaisi yhtä hoiva-avustajaa sekä aamu- ja iltavuorossa. Opiskelijoiden osalta ehdotamme, että lakiin kirjattaisiin soveltamisperiaatteeksi mitoittukseen lukeminen yhden lukuvuoden opintojen jälkeen hoiva-avustajia koskevin rajauksin ja mitoittukseen lukeminen ilman ko. rajauksia, kun opinnoista on suoritettu 2/3.

Yllämainitun lisäksi haluamme tuoda esiin kannanoton siihen, että tilaajan sopimuksissa esittämien vaatimusten tulisi olla yhdenmukaisia lainsäädännössä esitettyjen vaatimusten kanssa.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että henkilöstön työnjakoa selkiytetään muun muassa tukipalvelujen osalta. Onko esitysluonnoksessa ehdotettu työnjako välittömän asiakastyön ja välillisen tukipalvelutyön osalta asianmukainen vai olisiko sitä tarpeen muuttaa jollakin tavoin?

Wilhelmiina Palvelut Oy:n näkemyksen mukaan palvelun ja hoivan tulee aina olla asiakastarpeista lähtevää, ei henkilöstörakenteesta lähtevää. On ensiarvoisen tärkeää, että henkilöstöresurssin käyttö palvelee tätä tavoitetta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella, tehokkaalla ja optimaalisella tavalla. Asukkaan näkökulmasta kaikki hoivakodin arjessa tehtävä työ tukee lähtökohtaisesti hänen hyvinvointiaan ja pidämme tärkeänä vanhuksen elämän, voimavarojen ja hyvinvoinnin kokonaisvaltaista tukemista.

Hyvänä kirjauksena lakiluonnokseen pidämme sitä, että tukipalveluiden osalta ei nähdä tarkoituksenmukaiseksi erillisesti määritellä tukipalveluille kategorista mitoitusta.

Näkemyksemme mukaan suhteessa vanhusten arkeen ja yllä kuvattuun kokonaisvaltaiseen hyvinvoinnin tukemiseen, lausuttavana oleva hallituksen esitysluonnos on kuitenkin ristiriitainen välittömän ja välillisen työn toisistaan erottamisen kautta. Palvelukodeissa ympärivuorokautisen hoivan piirissä asuvien asukkaiden keskinäiset erot sekä fyysisen että henkisen toimintakyvyn osalta voivat olla suuria. Kaavamainen välittömän ja välillisen työn erottaminen toisistaan johtaa helposti esimerkiksi siihen, että asukkaat osallistuvat tulevaisuudessa nykyistä vähemmän hoitajien kanssa tehtäviin arjen askareisiin, joilla voi olla tärkeä merkitys asukkaan toimintakyvyn ja omanarvontunteen vahvistajana. Tarkka, lain tasolla tapahtuva työtehtävien erottelu ei ole myöskään omiaan tukemaan vanhuksen itsemääräämisoikeutta ja omaehtoista elämää.

Vaikka määrittelyä välittömään ja välilliseen asiakastyöhön on esityksessä kuvattu laajasti, on määrittelmä monilta osin sekava. Näkökulma on myös ainutlaatuinen koko Euroopassa. Palvelutalo on ikäihmisen oma koti. Hoitajan tehtävänä on ammattilaisena auttaa ja tukea ikäihmistä kokonaisvaltaisesti päivittäisissä arjen askareissa tämän kodissa. Tämä on myös ymmärryksemme mukaan lähtökohtana ja henkenä koko lakiesityksessä.

Jako välittömän ja välillisen asiakastyön osalta voi käytännön tasolla vaatia hoivakodin arjessa erillisten arjen toimintojen kellottamista ja raportointia. Lakiluonnoksessa tätä haastetta on pyritty ratkaisemaan sillä, että välilliseksi työksi lukeutuvista tehtävistä tulisi olla erillinen maininta työntekijän tehtävänkuvassa ja näin etukäteen määriteltäisiin välillisiin töihin käytettävä aika. Tämä lakiluonnoksen ratkaisuehdotus on käytännön elämälle vieras ja epärealistinen toteutukseltaan.

Katsomme että, mikäli jako välittömään ja välilliseen työhön sen epätarkoituksenmukaisuudesta huolimatta määrätään lailla tehtäväksi, tulee perustellusti tehdyn työmäärän arvion riittää toteuttamaan tämä lain kohdan vaade. Välittömän ja välillisen työn määrittelyssä olisi tässä tapauksessa mielestämme kaiken kaikkiaan pohdittava kotihoidon ja palveluasumisen määrittelyjen yhtenäisyyttä.

Kertooko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus luotettavalla tavalla mitoituksen toteutumisesta?

Yksityisellä sektorilla, kuten myös Wilhelmiina Palvelut Oy:ssä, on käytössään yleisesti kuuden viikon tasoittumisjakso. Jotta seurannalla saadaan valvontamielessä vertailukelpoista tietoa, täytyy seurantajakson ja tasoittumisjakson olla verrattavissa toisiinsa samoin laskentaperiaattein. Seurantaa ei voida tehdä esimerkiksi siten, että otetaan tasoittumisjakson ensimmäisestä kolmiviikkoispätkästä yksi viikko ja seuraavasta kaksi. Tasoittumisjaksot suunnitellaan kokonaisuuksiksi kuten niiden tarkoitus on ja näin ollen päiväkohtainen tai viikkokohtainen tuntimäärä ei kerro suunnitellun tasoittumisjakson todellisen työtuntimäärän toteutumista.

Hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa tulee selventää sitä, miten käytännössä tullaan määrittämään seurantajakson aikaisen työn kirjaaminen siten, että se kohdistuu työvuorosuunnittelun näkökulmasta kokonaistilanteen totuudenmukaisesti kertovaan jaksoon.

Palvelutalojen ryhmäkotien arjessa on hyvin tyypillistä, että hoitotyön ohella tehdään samanaikaisesti jotakin sellaista tehtävää, joka lakiluonnoksessa määritellään välilliseksi asiakastyöksi. Ryhmäkodin avokeittiö on usein ruokailutilan ja olohuoneen yhteydessä. Kodin arjessa on tavanomaista, että hoitaja käy laittamassa aamu- tai iltapuurokattilan liedelle ja viettää samaan aikaan yhteistä aikaa asukkaiden kanssa keskustellen ja vointia seuraillen. Tällöin hoitaja tekee samalla, lakiluonnoksen määritelmien mukaisesti, sekä välitöntä että välillistä asiakastyötä. Tämä nostaa kysymyksen, miten esimerkin mukaisessa tilanteessa hoitajan työpanosta tulisi laskea.

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus mielestänne käytännössä toimiva?

Lakiluonnosesityksestä ei suoraan käy ilmi onko tarkoituksena, että kolmen viikon seuranta-aika edellyttää viikkotuntimäärän 38,25 kertomista kolmella, jotta saadaan seuranta-ajalle oikea jakaja.

Hoivakotien viikkotuntimäärät voivat vaihdella viikko-ohjelman mukaan esimerkiksi erilaisten yhteisten asukastapahtumien takia. Lisäksi tuntimäärään vaikuttavat viikon varrella erilaiset hoivakodin ja normaalin arjen rutiiniin kuuluvat asiat, kuten saunapäivät. Nämä asiat joudutaan ottamaan huomioon luonnollisesti työvuorosuunnittelussa, joka tapahtuu jo useita viikkoja aikaisemmin. Myös arkipyhät ja niiden osalta noudatettavat käytännöt vaikuttavat työvuorojen suunnitteluun ja työtuntien laskentaan.

Näillä perusteilla näyttäisi siltä, että esitysluonnoksen mukainen laskenta- ja seurantajärjestelmä tulisivat lisäämään merkittävästi julkisten ja yksityisten palveluntuottajien ja THL:n hallinnollista työtä ja sitä kautta kustannuksia.

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika näkemyksenne mukaan sopiva 0,7 mitoituksen toteuttamiseen?

Wilhelmiina Palvelut Oy:n näkemyksen mukaan esitetty siirtymäaika on tiukka ja siihen liittyy useita haasteita. Näkemyksemme mukaan lakiesityksen mukaiset siirtymäajat ovat haasteellisia sekä välillisen että välittömän työn erottamisen että hoiva- ja hoitohenkilöstön riittävyyden näkökulmasta.

Lakiesityksen perusteluissa tulee tarkentaa myös sitä, miten nykyisten toimilupien muuttamisen osalta toimitaan. Olemassa olevat sopimukset on mitoitettu pääsääntöisesti sekä tehtävien että korvausten osalta toimiluvan mukaisiksi.

Yksiköissä tulee lakiesityksen perusteella erotella jo 1.8.2020 lähtien välillinen ja välitön työ toisistaan ja sosiaali- ja terveydenhuoltoalan tutkinnon suorittaneet ammattihenkilöt eivät pääsääntöisesti enää 1.8.2020 lähtien osallistuisi ns. välillisten työtehtävien hoitamiseen tai mikäli osallistuvat, tulee välillisen työn työaikaosuus eritellä. Tämä merkitsee sekä julkisille että yksityisille palveluntuottajille merkittävää tarvetta lisähenkilöstön palkkaamiseen erittäin nopealla aikataululla ottaen huomioon työvoiman saatavuuteen liittyvät haasteet.

Yllämainitun vaikutuksen lisäksi, mikäli edellytetään, heti lain astuessa voimaan esityksen mukaisesti 1.8.2020, että hoivahenkilöstöä ei voida pääsääntöisesti käyttää esimerkiksi yöaikaan asiakkaiden vaatteiden pyykkihuoltoon tai jos välillisen työn työaikaosuus tulee erotella 1.8.2020 lähtien, on kunnan ja palveluntuottajien välisiä ostopalvelusopimuksia ja palvelusetelien arvoja tarkistettava lisääntyviä kustannuksia täysimääräisesti vastaten heti lain voimaantulosta.

Myös lakiesityksen muotoilu liittyen kuntien rahoitukseen, joka alkaisi vasta lakiesityksen siirtymäkauden jälkeen lopullisen 0,7 mitoituksen astuessa voimaan, johtaa täysin kestävämmään ja epärealistiseen tilanteeseen, jossa palveluntuottajien pitäisi nostaa mitoituksensa ”yön yli” nykyisestä esimerkiksi 0,55 – 0,6 tasosta 0,7 tasoon. Mitoitustason nosto vaatii ennakoivasti tapahtuvan porrastuksen ja palveluntuotannon hinnoittelussa ja rahoituksessa tulee vastaavasti voida edetä porrastetusti.

Miten riittävä henkilöstön saatavuus voidaan turvata?

Wilhelmiina Palvelut Oy toimii pääkaupunkiseudulla ja viimeisten vuosien kokemustemme pohjalta jo tällä hetkellä sekä uusien hoitajien että myös sijaisten löytäminen on äärimmäisen haastavaa. Työ-

ja elinkeinoministeriön lokakuussa 2019 julkaistun ammattibarometrin mukaan lähihoitajista on tällä hetkellä kova puute koko Suomessa. Hoiva-avustajia emme toistaiseksi ole juurikaan rekrytoineet, mutta tietämyksemme mukaan koulutuksen saaneiden hoiva-avustajien määrä on työmarkkinoilla hyvin rajallinen. Saman aikaisesti sekä tilastot että oppilaitoskumppanimme ovat viestineet, että hakeutuminen sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon suorittamiseen on vähentynyt merkittävästi viime vuosina ja vanhustyön pariin hakeutuvien osuus edelleen samoin pienentynyt.

Wilhelmiina Palvelut katsoo, että riittävän hoiva- ja hoitohenkilöstön saamiseksi vuoteen 2023 mennessä on hallituksen ryhdyttävä mittaviin toimiin uusien koulutuksen aloituspaikkojen luomiseksi sekä vastaavien ammattiopettajien hankkimiseksi. Lisäksi hallituksen tulee käynnistää mittava ohjelma sosiaali- ja terveydenhuollon vetovoiman parantamiseksi, jotta pienenevistä ikäluokista saataisiin alalle nykyistä merkittävästi suurempi osa.

Korostamme sitä, että sosiaali- ja terveydenhuolto on ollut vuodesta 2011 lähtien Suomen työllistävin toimiala ja työllistää enemmän työntekijöitä kuin mikään teollisuusala. Lisäksi tulee ottaa huomioon, että nyt kyseessä olevat ammatit ovat naisvaltaisia ja esimerkiksi vanhempain vapaiden ja perhevapaiden osuus on suurempi kuin monella muulla toimialalla.

Työvoiman lisäämisen keinoina näemme seuraavia mahdollisuuksia:

- Alan palkkatason nosto on julkisessa keskustelussa esitetty eräs keino. Mikäli työstä maksettavat korvaukset nousevat kilpailtaessa työvoimasta, tarkoittaa se kuitenkin hyvin työvoimaintensiivisellä sosiaali- ja terveydenhuollon alalla kustannusosuuden kasvattamista erittäin merkittävästi.
- Hoiva-avustajien käytön merkittävä lisääminen (mutta kuitenkin laissa selvästi rajaten 25-30 % enimmäisosuuteen mitoitukseen luettavasta henkilöstöstä) sekä hoiva-avustajien koulutusohjelmien sekä koulutusmahdollisuuksien merkittävä lisääminen.
- Opiskelijoiden hyödyntäminen aikaisemmassa vaiheessa opintojaan osana välitöntä asiakastyötä.
- Työperäisen maahanmuuton vahva kasvattaminen ja lupaprosessin nopeuttaminen sekä EU-/ETA:n ulkopuolisen sairaanhoitajapätevyyden rinnastaminen lähihoitajatasoon.

Toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) kansallinen arviointi- ja seurantamittaristo

Mitä RAI:n käyttöönnotossa tulee ottaa huomioon?

Wilhelmiina Palvelut Oy pitää kannatettavana asiana, että valtakunnallisena tavoitteena on ympärivuorokautisen hoivan asiakkaiden toimintakyvyn yhdenmukainen arvioiminen.

RAI:n käyttöönnottoon liittyy kuitenkin kysymyksiä ja pohdittavia näkökulmia:

- RAI-mittaristo, sen osaaminen ja tulkinta vaatii valmentautumista ja vahvaa, pitkäjänteistä sitoutumista. RAI-arvioinnin ja sen tarjoamien raporttien hyödyntäminen päivittäisen työn organisoinnin työkaluna vaatii vahvaa panostusta myös esimiesten ja johdon osaamiseen. Jo nykyisellään osaamisen tasoissa on suurta vaihtelua ja uusien käyttäjien valmentaminen sekä kohtuullisen, yhdenmukaisen valtakunnallisen osaamistason varmistaminen vaatii aikaa ja panostuksia.

- RAI-osaamisen "sertifiointi" jonkinlaisen osaamista mittaavan tentin kautta voisi luoda pohjaa yhtenäiselle, valtakunnalliselle osaamisen standardille (vrt. esim. lääkehoidon luvat ja LOVE)

Lakiesityksessä on todettu, että valtio vastaa kaikista RAI:n käyttöön ottoon liittyvistä kustannuksista. Nämä kustannukset tulee korvata täysimääräisesti sekä kunnille että palveluntuottajille. Näemme myös, että niiden palveluntuottajien osalta, jotka jo aikaisemmin ovat omaehtoisesti panostaneet RAI-osaamiseen ja mittariston käyttöön tulisi jossain muodossa voida hyödyntää ja kompensoida näitä aikaisempia panostuksia.

Miten näkemyksenne mukaan RAI-järjestelmän kautta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää palvelujen järjestämisessä ja/tai tuotannossa?

RAI tuo lisäinformaatiota ja tukee henkilöstön mitoittamisen suunnittelua. Se vaatii kuitenkin paljon työtä ja jatkuvaa osaamisen vahvistamista, jotta se saadaan luontevaksi, hoitotyötä ja sen tavoitteellisuutta tukevaksi työkaluksi hoitajien ja esimiesten arkeen.

Vaatii paljon työtä, kokemusta ja harjoittelua, koko organisaation vahvaa sitoutumista, jotta RAI mittausmenetelmänä ja työkaluna aidosti tukee asukkaan voimavaroista lähtevää, yksilöllisen hoivatyön suunnittelua, hoivatyön päivittäistä johtamista sekä yksikön hoivatyön kokonaisuuden suunnittelua tehokkaalla tavalla.

Sisältyykö RAI:n käyttöön joitakin riskejä tai haasteita?

Edellä mainittujen osaamisvaateiden ja tasalaatuisuuden saavuttamisen lisäksi RAI järjestelmän käyttöönotto vaatii paljon lisätyötä. Ylläpitovaiheessa tulee asiakkaiden RAI-mittaus tehtäväksi noin puolen vuoden välein tai asiakkaan tilanteen oleellisesti muuttuessa. Ympäri vuorokautisen tehostetun hoivan piirissä olevien asiakkaiden kuntoisuus voi vaihdella lyhyessäkin ajassa ollen välillä parempi ja välillä huonompi.

On ilmeistä, että RAI:n käyttöönotto lisää yksiköissä tehtävän työn määrää, erityisesti käyttöön otettaessa, mutta osaamisen karttuessa, se tarjoaa päivittäisen hoitotyön tueksi myös mahdollisuuksia. Systemaattisesti käytettynä se tukee asukkaan voimavaroista lähtevää, yksilöllisen hoivatyön suunnittelua, hoivatyön päivittäistä johtamista sekä yksikön hoivatyön kokonaisuuden suunnittelua tehokkaalla tavalla.

Onko mielestänne olemassa jokin muu / joitakin muita mittaristoja, jotka vastaisivat asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) arviointiin ja seurantaan paremmin kuin RAI-mittaristo?

Wilhelmiina Palvelut Oy:n näkemyksen mukaan RAI-mittaristo on hyvin kattava työkalu toimintakyvyn ja palveluntarpeen arviointiin.

Muita huomioita

Mitä muuta haluatte tuoda esiin?

Wilhelmiina Palvelut Oy kiittää mahdollisuudesta tuoda esiin näkökantojaan liittyen luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain (vanhuspalvelulaki) 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta.

Nyt käsiteltävänä olevan lainsäädännön rinnalla näemme Wilhelmiina Palvelut Oy:ssä äärimmäisen tärkeänä myös aktiivisen ja laaja-alaisen tulevaisuuden ratkaisujen hakemisen: ikäihmisten asumiseen ja palveluihin tulee entistä aktiivisemmin kehittää ja mahdollistaa, esimerkiksi palveluseteleillä, vaihtoehtoja itsenäisen kotona pärjäämisen, kotihoidon palveluiden ja ympärivuorokautisen hoivan rinnalle. Koteja palvelujen äärellä, omaishoitajan ja muistisairaana asumista ja yhteiselämää tukevia koteja ja palvelukortteleita, muistiystävällisiä ja yhteisöllisiä kaupunkialueita ja kylämalleja tulee kehittää niihin soveltuvilla asumis- ja palvelurakenteilla. Kotihoito – tehostettu palveluasuminen -jakolinjan sijaan olisi pyrittävä monimuotoisiin koteihin ja ratkaisuihin.

Suomen ikääntyessä vauhdilla, hoivatyön kehittämisen rinnalla olisi ensiarvoisen tärkeää, että myös käytettävissä olevaa teknologiaa ja digitalisaatiota pystyttäisiin kehittämään ja hyödyntämään parhaalla mahdollisella tavalla, jotta myös tulevaisuudessa, ikääntyvien ikäluokkien edelleen kasvaessa ja työvoimaresurssin pienentyessä, meillä on uudenlaisia ratkaisuja, joilla voidaan tukea ikäihmisten voimavaroja, asumisturvallisuutta ja omaehtoista pärjäämistä, osallisuutta yhteisössä ja merkityksellistä elämää. Teknologiaa tarvitaan myös hoivatyön tueksi, mahdollistamaan uudenlaisia tekemisen tapoja, vapauttamaan rutiineista ja antamaan lisää aikaa ihmisten kohtaamisiin, yhdessä tekemiseen, voimavarojen tukemiseen.

Mitoitusvaateen kasvaessa on suuri riski, ettei ainakaan alan pienemmillä toimijoilla ole mahdollisuutta samaan aikaan innovoida ja investoida teknologiaan, joka voisi parantaa hoivatyön tehokkuutta, laatua ja samalla vahvistaa hoitajien ammattitaitoisen resurssin käyttöä sinne, missä ihminen ja kohtaamiset tuovat eniten lisäarvoa. Saatamme pysäyttää teknologian kehityksen pitkäksi ajaksi.

Toisena asiana haluamme nostaa esiin huolestamme palvelusetelien kehityksestä lakiesitykseen liittyen. Tehostetusta asumispalvelusta tuotetaan tällä hetkellä arvion mukaan reilut 20 % palvelusetelipalveluna. Palvelusetelit ovat monille pienemmille palveluntuottajille, jotka ovat halunneet erikoistua ja panostaa palvelunsa laatuun, keskeinen tekijä asiakashankinnassa, palvelusetelin tukiessa asukkaan mahdollisuutta valita. Palvelusetelien volyyymi on edelleen kasvamassa nopeasti. Palvelusetelien arvot vaihtelevat kunnittain ja ovat yleisesti ottaen alhaiset

eikä niiden arvoja ole tarkistettu useampaan vuoteen ja ne ovat näin ollen jääneet jälkeen yleisestä kustannustasojen noususta. Asiakkaiden näkökulmasta tämä merkitsee sitä, että kuntien päätösten seurauksena asiakkaiden omavastuuosuudet ovat kohonneet paikoitellen suuriksi.

Wilhelmiina Palvelut Oy näkee tärkeänä, että ministeriön tulee ohjata kuntien toimintaa siten, että kunnat noudattavat palvelusetelilain määräystä siitä, että setelin arvoa määritettäessä tulee ottaa huomioon kunnan oman tuotannon kustannukset ja arvoa tulee korottaa kustannusten noustessa.

Lakiesityksessä lähdetään siitä, että kuntien on käytävä läpi palvelusetelipäätökset, jos kunta haluaa varmistaa, etteivät asiakkaan omavastuuosuudet kasva tuotantokustannusten noustessa. Tämä kirjaus ei sido kuntia ja mitoitusta koskevan lakiesityksen seurauksena saattaa olla se, että asiakkaiden maksuosuudet kasvavat merkittävästi (20 – 30 %) nykyisestään.

Avoin kysymys on, voiko viranomaisen säädellä mitoitusta myös kuluttajansuojalain alaisissa palveluissa tilanteessa, jossa sääntely merkitsee asiakkaalle huomattavaa kustannuslisää sellaiseen palveluun, johon hän on nykyisten vaatimusten puitteissa tyytyväinen. Ympäri vuorokautisen hoivan piirissä on myös ikäihmisiä, jotka eivät saa palveluihinsa tällä hetkellä yhteiskunnan panosta, koska heidän voimavaransa on arvioitu riittäviksi esimerkiksi kotihoidon avulla selviämiseen. Jos ikäihmisellä on taloudelliset mahdollisuudet ja halu siitä huolimatta valita asumismuodoksi koti ympärivuorokautisen hoivan palveluilla, miten mitoituslainsäädäntö suhtautuu tähän – voidaanko edellyttää, että itse oman hoitonsa ostava henkilö, joka on tyytyväinen palveluunsa, on velvollinen maksamaan kohoavan mitoituksen kustannuksen omaehtoisesti?

Saranpää Johanna
Wilhelmiina Palvelut Oy